

Rezolucja na wypadek sytuacji kryzysowych przyjęta przez Kongres EPL (Warszawa, 29-30 kwietnia 2009 r.)

„Wychodzenie z globalnego kryzysu gospodarczego i finansowego”

Obserwując malejące wyniki handlu międzynarodowego, produkcji przemysłowej i bezpośrednich inwestycji zagranicznych, Europejska Partia Ludowa stwierdza, iż stoimy w obliczu największego wyzwania dla współczesnej światowej gospodarki, w obliczu kryzysu, który ma trzy główne źródła: 1) znaczny brak równowagi globalnej, który przyczynił się do załamania światowej gospodarki, 2) krucha polityka mieszkaniowa USA i wynikający z niej efekt bańki mieszkaniowej spowodowany zbyt niskim oprocentowaniem kredytów przyznawanych w latach 90-tych XX w. oraz 3) po części nieodpowiedzialne zachowanie graczy. Te wzajemnie wzmacniające się kryzysy przyspieszyły załamanie rynków finansowych, tym samym doprowadzając do kryzysu systemowego, który w sposób naturalny wywrze głębszy i trwalszy wpływ na nasze gospodarki.

Według najnowszych szacunków MFW 71 państw osiągnęło niższą niż w poprzednim roku stopę wzrostu (30 spośród tych państw należy do grupy 34 najbardziej rozwiniętych krajów), podczas gdy jedynie 17 państw wykazało tendencję wzrostową w porównaniu z ubiegłym rokiem. Fakt ten jest wyraźnym sygnałem, iż rozwinięte gospodarki, takie jak Japonia, Europa (a w Europie w szczególności Niemcy i Wielka Brytania) oraz Stany Zjednoczone, doświadczyły największych spadków PKB, podczas gdy kraje wschodzące nadal odnotowują znaczący wzrost w skali światowej. W rzeczywistości rynki wschodzące w ponadprzeciętnym stopniu przyczyniły się do globalnego wzrostu i najprawdopodobniej ta tendencja nie zmieni się w przyszłości. Podobne analogie można zaobserwować, przyglądając się liczbie odpisów księgowych, będących skutkiem „toksycznych” aktywów pochodzących ze Stanów Zjednoczonych: z łącznej kwoty mieszczącej się w granicach od 2,7 do 7 bln USD ponad połowa pochodzi z banków amerykańskich, brytyjskich i niemieckich.

Po upadku systemu komunistycznego cieszyliśmy się długim i niespotykanym dotąd okresem globalnego wzrostu, który trwał dwie dekady. Szczególnie w Europie pozytywne skutki społecznej gospodarki rynkowej dowiodły, że społecznie odpowiedzialny i zrównoważony system wolnorynkowy może przyczynić się do powszechnego dobrobytu. Dziś musimy wspólnie stawić czoła wyzwaniu stawianemu przez globalny kryzys gospodarczy i skorzystać z szansy wprowadzenia zmian, którą daje nam globalizacja, oraz istotnych i niezbędnych reform strukturalnych w Europie. Posiadamy odpowiednie zasoby, stosowną wiedzę i umiejętności potrzebne do przezwyciężenia tego kryzysu.

Z perspektywy czasu można stwierdzić, że poważne zaniechania w zakresie regulacji i nadzoru finansowego były głównymi przyczynami kryzysu. Ponadto sekurytyzacja aktywów spowodowała brak przejrzystości, który doprowadził do niewłaściwej wyceny ryzyka. Warunkiem przywrócenia pewności jest odbudowa zaufania do naszego systemu finansowego. Aby ograniczyć wpływ bieżącej sytuacji na dobrostan naszych obywateli, musimy przede wszystkim 1) niezwłocznie przywrócić zaufanie do systemu bankowego, który musi zagwarantować firmom i gospodarstwom domowym uzyskanie kredytów, 2) nalegać na przeprowadzenie poważnej reformy międzynarodowego sektora finansowego poprzez ustanowienie i wzmocnienie europejskiego i globalnego nadzoru oraz skutecznej regulacji oraz 3) uchwalić polityki, które zahamowałyby w dłuższej perspektywie wzrost wydatków publicznych.

Przede wszystkim projekt regulacji nie może zniechęcać do inwestowania w rozwiązania innowacyjne w sektorze niefinansowym w Europie. Porządek publiczny nie powinien utrudniać dokonywania zmian strukturalnych. Wręcz przeciwnie, powinien zachęcać do innowacji, rozwoju i podejmowania nowych inwestycji kapitałowych.

Musimy wspierać przedsiębiorczość i zapewniać młodym ludziom szanse na otwarcie własnej działalności gospodarczej, pomagając tym samym w przywróceniu dynamicznego rozwoju gospodarczego i tworzeniu nowych miejsc pracy. Można tego dokonać między innymi poprzez wyznaczenie odpowiednich ram fiskalnych dla kapitału podwyższonego ryzyka, „aniołów biznesu” i innych przedsiębiorców, którzy podejmują ryzyko finansowania nowych przedsiębiorstw.

Ponadto widzimy potrzebę rozszerzenia wsparcia przepływów kredytowych także na kraje wschodzące. Wspólna decyzja o podwojeniu funduszy MFW podjęta na ostatnim Szczycie G-20 w Londynie jest z pewnością pozytywnym krokiem w tym kierunku.

Poza tym doceniamy pozytywną rolę, jaką odegrał w czasie ostatniego kryzysu Europejski Bank Centralny, gwarantując stabilność makroekonomiczną i niską inflację w Europie. Ponawiamy także nasze wsparcie dla paktu na rzecz stabilności i wzrostu w Europie.

Jako największa siła polityczna w Europie zobowiązaliśmy się do niezwłocznego i pełnego determinacji działania na rzecz wdrożenia tych słów w czyn. Z tego względu uznajemy potrzebę jak najszybszego wdrożenia następujących środków we współpracy z rządami krajów i stosownymi instytucjami międzynarodowymi:

- 1. Zapobieganie przekształceniu się obecnego kryzysu w globalną depresję poprzez opieranie się protekcjonistycznym pokusom i wspieranie szybkiego zamknięcia dauhańskiej rundy rozwojowej.**
- 2. Przywrócenie zaufania do sektora bankowego z jednej strony poprzez niezwłoczne rozwiązanie kwestii „toksycznych aktywów”, a z drugiej poprzez reorientację sektora finansowego, by znowu służył rzeczywistej gospodarce.** Należy wznowić skuteczne i adekwatne finansowanie biznesu oraz małych i średnich przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy, aby reaktywować rzeczywistą gospodarkę. Celem takiego działania powinno być przywrócenie finansowania rzeczywistej gospodarki jako głównego przedmiotu działalności instytucji finansowych. Ponadto, jako że dotychczasowe środki są niewystarczające, dostrzegamy niezwłoczną potrzebę wznowienia działalności sektora bankowego w celu ponownego skierowania strumienia kredytowego na rzeczywistą gospodarkę. Wymaga to poddania banków transgranicznych wiarygodnym testom skrajnych warunków.
- 3. Poprawa jakości oceny ryzyka w instytucjach finansowych i przejrzystości międzynarodowych rynków finansowych** poprzez zobowiązanie banków do informowania klientów detalicznych o poziomie ryzyka poszczególnych produktów finansowych. Zwiększenie nakładów na projekty edukacyjne poszerzające wiedzę konsumentów na temat rynków finansowych.
- 4. Potrzeba wzmocnienia międzynarodowej współpracy poprzez stworzenie skoordynowanej struktury regulacyjno-nadzorczej na rynkach finansowych.** Dlatego zachęcamy MFW i FSB do wspólnego budowania międzynarodowych struktur zajmujących się kwestiami bankowości transgranicznej, podniesienia standardów regulacyjnych i zlikwidowania dotychczasowej luki rachunkowej. Organy regulacyjne na całym świecie również będą musiały podnosić poziom swojej wiedzy merytorycznej i wiedzy na temat coraz bardziej złożonych instrumentów finansowych.
- 5. Rejestracja funduszy hedgingowych.** Pomimo że fundusze hedgingowe nie są źródłem bieżącego kryzysu, powinny one podlegać rejestracji i obowiązkowi ujawniania organom regulacyjnym i nadzorczym stosownych informacji na temat rozmiaru dokonywanych przez nie inwestycji, w tym dźwigni finansowych, jeżeli przekroczą określoną wielkość. Będzie to niezbędne, aby oszacować ryzyko systemowe, jakie tworzą dla systemu finansowego pojedyncze fundusze lub ich grupy. Powinny one również podlegać nadzorowi, który zapewniłby posiadanie przez takie fundusze odpowiednich struktur zarządzania ryzykiem.
- 6. Regulacje globalne obejmujące raje podatkowe i „centra niekooperujące”.** Istotne jest wprowadzenie międzynarodowych standardów zapobiegających ryzyku wynikającemu z niewspółpracujących jurysdykcji. Aby ochronić nas przed ryzykiem, będącym skutkiem braku przejrzystości uregulowań, trzeba nałożyć skuteczne sankcje. Jednak nie powinno to mieć wpływu na konkurencję podatkową.
- 7. Reforma agencji ratingowych** uwzględniająca likwidację dotychczasowego konfliktu interesów, poprawę skutecznego nadzoru, przejrzystości i jakości ich działań oraz położenie kresu ich oligopolistycznemu charakterowi (tj. poprzez utworzenie nowych agencji ratingowych tworzących konkurencję dla dotychczasowych). Uważamy, że agencje ratingowe muszą być firmami oferującymi jeden produkt, których usługi nie wykraczają poza dokonywanie ocen.
- 8. Potrzeba przeprowadzenia reformy wynagrodzeń menedżerów** zapewniająca, że w przypadku długoterminowego ryzyka wypłaty nie są realizowane krótkoterminowo. Akcjonariusze i zarządy wszystkich spółek państwowych i prywatnych powinni pełnić aktywniejszą rolę w tworzeniu, nadzorowaniu i poddawaniu ocenie systemu wynagrodzeń, jak również powinni ponosić osobistą odpowiedzialność. Spółki powinny podawać do wiadomości publicznej jasne, wyczerpujące i terminowe informacje na temat wynagrodzeń. Opinia publiczna, w tym akcjonariusze, powinna być odpowiednio i terminowo informowana o zasadach przyznawania wynagrodzeń w celu zapewnienia stosownego monitoringu. Natomiast organy nadzorcze będą poddawały ocenie zasady przyznawania wynagrodzeń w spółkach w ramach ogólnej oceny ich kondycji finansowej.

Podsumowując, zmierzamy do przywrócenia zaufania, wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy; do naprawy systemu finansowego, aby przywrócić kredytowanie; do wzmocnienia uregulowań finansowych w celu odbudowy zaufania; do finansowania i reformy naszych międzynarodowych instytucji finansowych, aby mogły przetrwać ten kryzys i zapobiegać ewentualnym kryzysom w przyszłości; do promowania globalnego handlu i inwestycji oraz odrzucenia protekcjonizmu w celu szerzenia dobrobytu i budowy integracyjnej, zielonej, zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarki.

Działając wspólnie na rzecz realizacji tych zobowiązań, wyprowadzimy światową gospodarkę z recesji i ograniczymy wpływ przyszłego kryzysu gospodarczego. W ten sposób zapewnimy dobrostan wszystkim obywatelom Europy.